

22140051

DANISH A: LITERATURE – STANDARD LEVEL – PAPER 1
DANOIS A : LITTÉRATURE – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
DANÉS A: LITERATURA – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Friday 9 May 2014 (morning)
Vendredi 9 mai 2014 (matin)
Viernes 9 de mayo de 2014 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Skriv en litterær analyse af én af de følgende to tekster. Du skal besvare begge spørgsmål.

1.

Færgen

Hvordan var det pludselig blevet november? Alt var gråt og uden substans, engang imellem anede man de bladløse træer i fugtigt halvmørke, lyset var svindende, og regnfulde skyer var sunket ned over jordens flade.

Toget larmede ind på færgen.

5 Benzinosen stod tyk og kvalmende ind ad den åbne togdør. Hun måtte op til det øverste dæk, op til vinden og den friske luft.

Hun gik op ad trappen og blev stående ved døren ud til det fri. Den blå himmel buede sig lavt over det grågrønne, urolige hav, blæsten var strid. Men ud måtte hun.

10 Netop som hun ville gå ud, åbnedes døren udefra. Der stod moderen og holdt på sin runde stråhat, en vinterhat havde hun aldrig haft råd til. Moderen blæste indenfor med hat og håndtaske. Der var noget fugleagtigt over hende: Ligesom fuglen er der, så er den der ikke.

”Nej er du med her, Søster? Det er da alt for tidligt.”

De kiggede på hinanden, moderen i sin gamle tætsluttende frakke, hun selv i sin blå vindjakke og med den lurende søsyge i maven.

15 ”For mig at se levede du i et paradis.”

”Nogle mænd er så utålmodige, mor.”

”Jeg har jo selv været gift,” sagde moderen.

I nogen tid blev de stående. Skibet gyngede voldsomt, og de så ud på det oprørte hav.

20 ”Det er en grim tid, vi går i møde,” sagde moderen og skuttede sig, ”vinteren er altid så endeløs.”

”Ja, jeg husker du om aftenen sad og broderede, når vi andre var gået i seng. Du drømte sikkert om at se verden, om det så blev Sverige, eller Rhinen, og mørket stod tæt om ruderne.”

Moderen rettede på sine briller, vattotten sad stadig under brillestellet ved næseroden, de briller havde aldrig passet hende.

25 ”Jeg var jo så bunden som en hund.”

”Hvor den kaffedug blev smuk, mor. Huller i et mønster, det var du så dygtig til. Du lavede en kant rundt og klippede midten ud – .”

Moderen gav et lille snøft:

”Endelig siger du det. Det var også på tide.”

30 ”Men var jeg da ikke et nemt barn, mor? Jeg læste jo altid og gjorde ingen noget.”

”Jeg syntes, at du var en lille trodsig én,” sagde moderen – og så var hun væk.

”Mor! Mor!”

Ingen svar. Men der stod hun jo ude ved rælingen og så på havet så stille som dengang døden tog hende, og Tora havde sagt: Nu kan det jo være ligemeget, alt det mor har lidt i sit liv.

35 Hun havde ikke grædt den dag, moderen blev begravet, og folk havde kigget: Sørger hun ikke over sin mor? Men det var som om hun havde brugt alle sine tårer, dengang de to halvvoxne brødre døde, og hun så moderens sorg.

Nu gik moderen, hun bøjede sig forover for at stå fast. Var det vinger dér på hendes skulderblade?

- 40 Færgen vippede dybt, og hun måtte ud. Hun knappede jakken op i halsen, strammede hættten til og pressede døren op, lige mod den unge mand, som var på vej ind. Vinden rev i hans hår, det lange sribede halstørklæde stod ud i luften foran ham.
En af brødrene, måske?
”En skrap tur,” sagde han, i døren.
- 45 Hun nikkede.
Ja – det kunne være Sigurd.
”Hvor er Hans?” spurgte hun.
Men måske han var sammen med moderen. De to holdt jo så meget af hinanden.
Hun gik ud i bagstavnen. Det isgrønne kølvand hvirvlede i en vældig stribe, som strakte sig
- 50 langt bagud, til den nåede horisonten og blev ét med den.
Hun så sig om efter moderen.
Men der var kun de skummende bølger og mågernes flugt henover dem.
Landet derude kom nærmere. Hun fulgte skyggestrømmen ned ad trapperne til vogndækket.
Nu skumplede det, toget kørte fra færgen. Hun sendte et blik efter mågeflokken ude
- 55 over vandet.

Ragnhild Agger, *Lyskrydset* (2007)

- (a) Hvordan bidrager tekstens stemning til forståelsen af de centrale temaer i teksten?
- (b) Hvilke litterære virkemidler bruges der i teksten for at udtrykke hovedpersonens sindstilstand?

2.

Livet som en Seylads

- Hvad vindes ved Verdens vidtløftige Hav!
 O tusinde Farer i skummende Trav;
 Man veed kuns to Havne,
 Bekiendte af Navne,
 5 Den eene vor Vugge, den anden vor Grav.
- Fra Vuggen til Graven maae krydses omkring
 Blant Haabets og Frygtens de stridige Ting.
 Snart vippe vi oppe
 Paa Bølgernes Toppe,
 10 Snart nermes vi Grunden i flyvende Spring.
- Her fristes Ustadigheds Ebbe og Flod,
 En Vagt er saa ond, som en anden er god,
 Hver Time i Glasset;
 Hver Streg paa Compasset,
 15 Forandrer, forhøyer, fornedrer vort Mod.
- Saa hidser en Medbør det nedrige¹ Sind,
 Ja puster i Hiertet Dumdristighed ind,
 Vil Farten kuns føye
 Vor Attraa og Øye,
 20 Strax bleses vi op af en ønskelig Vind.
- Saa slipper Kleinmodighed² Roret i Hast;
 Naar Forstavnen dukker for Bølgernes Kast,
 Naar Vindene suse,
 Og Vandene bruse,
 25 Saa skrekkes vi strax for en knagende Mast.
- Dit Forsyn, o Fader! det fører os hiem,
 Det styrer saa sikkert, hvor Søen er slem,
 Vor Gisning³ kand feyle⁴,
 Hvor vi end vil peyle⁵;
 30 Selv stavner vi mere tilbage end frem.

Ambrosius Stub, *Arier og Sange I–II* (1773)

¹ nedrig: ydmyg
² Kleinmodighed: modløshed
³ Gisning: formodning
⁴ feyle: fejle
⁵ peyle: pejle (bestemme retningen)

- (a) Hvad er de centrale temaer i digtet?
 - (b) Hvilke litterære virkemidler, og med hvilken effekt, bruges der for at udtrykke digtets budskab?
-